

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 127 (3573) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Erősen csökkent a veszteségek folytán az angolszász hadosztályok harci ereje

Legalább 23 darab teljesen megrakott csapatszallító hajó sülyedt el. Tizenöt hadosztályal harcolnak már a partraszállt angolszászok

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A harc állása, a péntek reggeli órákban érkezett jelentések szerint, lényegesen nem változott. A szövetséges főparancsnokság az Orne torkolatától nyugatra és a Carentanól északra levő hídfőkre este és délután újabb erősítéseket szállított, úgyhogy estig 15—16 angolszász hadosztályt vetettek harcba. A hadosztályok nagyrészenek eddig oly nagy veszteségeket okoztak, hogy harci erejük erősen csökkent. A veszteségről szóló — most már némileg áttekinthető — jelentések szerint, különösen azok a csapatok szenvedtek sokat, amelyeket a német légerő és a haditengerészet támadott. Az első jelentések legalább 23 darab teljesen megrakott csapatszallító és harcikoszt szállító hajó elsüllyesztéséről tudnak. Ezeknek a tonnantartalma körülbelül százhusz ezer bruttóregiszter tonna. Sok hajót oly súlyosan megrongáltak, hogy elveszésükkel számolni lehet.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinfnek a légihaderőnél működő különtudósítója, „Ezer sir” címmel táviratozza a következőket:

A Szajna öböltől délre levő harcász 48 óra leforgása alatt csataterre változott. Június 6-ra virradó éjjel leugrott amerikai, brit és kanadai ejtőernyős csapatok — főként ahol mélyebben tették őket földre — a normandiai partoknál óriási vérvesztéseiket voltak. Több csoportot még az éjszaka folyamán kevesel partraérésük után német rohamosztagok egy csapásra körülvettek és teljesen elpusztítottak. Kétségbeesett kísérleteit, hogy kitörjenek és érintkezésbe jussanak más ejtőernyős kötelékekkel, mindig megúsultak, miközben súlyos vérvesztéseket szenvedtek. Nem maradt tehát más lehetőség számukra, minthogy sündisznóállásokat foglaljanak el és az ellenállásra fordítsák erejüket. Az azóta eltelt órák sok különálló csoport felmorzsolására vezettek. Sohasem szivott még magába Normandia földje annyi vért, mint az ellenséges ejtőernyősök bevetésének első óráiban.

Szívós a német védekezés

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Nem hivatalos, de megbízható katonai helyen néhányszor céloztak arra, hogy az amerikai katonáknak drágán kell megfizetniük minden talpalatnyi földért Normandiában. Ezeket a célzásokat Washingtonban, a Stockholms Tidningen értesítése szerint úgy magyarázzák, mint világos kiserletet arra, hogy az országot nagyobb veszteségekre készítse elő, mint amilyen az első jelentések alapján várt.

A Newyork Times katonai munkatársa

egy amerikai zászlóshajó fedélzetéről azt jelenti, hogy a partraszállást kersztűz közepette hajtották végre. Egy amerikai rádiós azt a táviratot küldte, hogy az északamerikai csapatok veszteségei Normandiában igen nagyok, ami azonban várható volt. A Thomas Jefferson nevű amerikai szállítóhajóra beosztott tudósító így ír: Az időjárás a támadóknak igen

vés Salernot készített, amennyiben lehetetlenné tette, hogy a szövetséges bombázógépek és hadihajók felmorzsolják az ellenséges védelmi rendszert. A sziklacsovcoknak látszó vasbetonból készült gépuskafészekből, valamint a sziklák között elrejtett ütegállásokból a németek páncéltörő gránátokat lőttek ki.

Német repülők támadják a kirakodó ellenséget

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Eszakfranciaországi légügyi tudósítója rövid áttekintést közöl a német légifegyvernem június 8-iki harcbevételéről.

Német harcirepülők egész napon át a

Szajna torkolat harci térsége fölött voltak. Szüntelenül támadták mély repülésben az ellenséges csapattáborokat és a kirakodó ellenséges egységeket. Sok bombát dobtak a partraszállási vonalakra és a homokbuckás területen felhalmozott

Nagy erővel indult meg a megrongált házak kijavítása

Hivatalos megállapítás szerint 260 bomba hullott városunkra

Nagyvárad, jun. 9. Mint illetékes helyen közlik, most már pontos adatok állanak rendelkezésre a Nagyváradot ért bombatámadással kapcsolatban. A város területére 260 bomba esett, amelyek közül 45 a Nilgeez-telepre, tehát kismemberek lakónegyedére hullott. Az agnosztált halottak száma 103, ezenkívül van 5 halott, akiknek személyazonosságát nem sikerült megállapítani. A német haderőnek és ápolónői csoportnak 8 halottja van.

A kibombázottak elhelyezésének munkáját általánosságban befejezte a lakáshivatal. Most megkezdődik azoknak a korrekcióknak az elvégzése, amelyek a gyors intézkedések folytán váltak szűk-

eségekké. Egyesek ugyanis túlnagy lakásokat kaptak, mások egészségtelen új otthonhoz jutottak és sok esetben olyan egyének kaptak lakásokat, akiket ez nem illet meg. A mérnöki hivatal egyidejűleg felülvizsgálja a bombakárosult lakásoknak lakhatóság, illetve lakhatatlanság szempontjából való minősítését is.

Nagy erővel indult meg a megrongált házak kijavításának munkája is. A polgármester igénybevette a téglagyárak készletét s az illetékes szakmai tényezők bevonásával gondoskodik a munkaerőről is.

A csendőrlaktanya előtt új nyilvános övőhelyet épít a város.

Visszaköltözhetnek a gettó területére a keresztények

A gettó felszabadult. Ezt a területet a város vette át kezelésébe. Azok a háztulajdonosok, akiknek a gettó területén vannak házaik és a zsidó kitelepítés során kénytelenek voltak elköltözni onnan, visszaköltözhetnek majd saját házaikba, de erre nem kötelezi őket a hatóság. A többi kitelepített keresztények új lakásaikban maradnak meg. A gettó területén felszabadult lakásokat azok fertőtlenítése és rendbehozása után a honvédség és csendőrség tisztjeinek és altisztjeinek, valamint átmenő szállások céljaira bocsátják a honvédehelyőrség parancsnokság rendelkezésére. Ez termé-

szetesen nem jelenti azt, hogy minden tiszt és altiszt köteles lesz oda költözni, hanem az ezután felmerülő igényeket a volt gettó területén lévő lakásokkal elégítik ki. Az egyes kiutalásokat a honvédehelyőrség parancsnoksága végzi majd. Mindezekre vonatkozólag a polgármester rövidesen hirdetményt ad ki.

A zsidó rituális fürdőt a város veszi kezelésébe és megfelelő átalakítások után a nagyközönség rendelkezésére bocsátja. A polgármester javaslatot tett arra is a belügyminiszternek, hogy ez az intézmény a város tulajdonába menjen át.

hadianyagra. — Hadászati fegyverekkel tüzeltek járműszlopokra és készütségi állásokra. Az Orne torkolat közepében levegőberéplő egy nagy lőszerraktár sorozatszerű robbanások közepette.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelenti Rómából:

Feltehető, hogy Badoglio ki fog lépni és az új kormányt Ivanoe Bonomi fogja megalakítani. Róma „politikai vezetői” ugyanis visszautasították Badoglio kérését, amelyben együttműködésre kérte fel őket. Az egy óras megbeszélés során kiderült, hogy nem lehet kiküszöbölni a római politikusoknak Badoglio vezetésével szemben megnyilatkozó ellenvetéseit. Badoglio a megbeszélés után a királyi palotába sietett, hogy beszámoljon a helyzetről Umberto hercegnek.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat különtudósítója jelenti Rómából:

Umberto Bonomit bízták meg új kormány megalakításával. Bonomi azt követeli, hogy a jövőben a miniszterek nem az uralkodóházra, hanem az országra esküdjenek fel. A politikai vezetők egyhanguan elhatározták, hogy többé nem szolgálnak Badoglio vezetésével.

Minthogy a közkórház súlyosan megsérült és egyébként is veszélyeztetett helyen van, a polgármester az Ullmann-palotát, a mellette levő épületet és a zsidó polgári iskolát jelölte ki kórház céljaira. Ehhez a kijelöléshez hozzájárult a miniszteri bizottság, amely tegnap Nagyváradon tartózkodott és a bombatámadással kapcsolatos kérdésekben tanácskozással folytatott az illetékes tényezőkkel. Ugyanebben az épületkomplexumban helyezik el a csendőrlaktanyát és a hadkiegészítő parancsnokságot is. A kórház személyzetének az a része, amelynek szolgálatánál fogva az intézmény közelében kell laknia, a gettóban felszabadult házakban kap lakást.

A háztulajdonosok közül visszaköltözöknek a volt gettó területére azok a kereskedelmi és ipari üzemek, amelyek a zsidó kitelepítés előtt ott működtek. A visszaköltözni szándékozók be kell, hogy jelentseék ezt az óhajukat a lakáshivatalnak.

A helyettes polgármester utasította a mérnöki hivatalt, állapítsa meg, melyek a légi támadás veszélyének jobban kitett területek. Az ezeken a területeken lakók saját költségükön elköltözhetnek a polgármester által kijelölendő városrészek valamelyik lakásába. Tehát a hatóság nem fogja elrendelni a veszélyeztetett területek kiürítését, csupán módot ad a kiköltözésre. Erről a polgármester külön hirdetmény útján fogja értesíteni a

Mozik műsora:

APOLLO: Tavasz szonáta.
BELVÁROSI: Szerelm tévedésből.
CASINO: Négylovas hintó.
KORONA: Garzonlakás kiadó.

lakosságot, azért ilyen ügyekben senki se nyújtson be kérvényeket.

A lakosság több oldalról panaszt emelt a polgármesteri hivatalban, hogy egyes zsidó lakások lepecsételt helyiségeiben romlandó élelmiszerek vannak. Minthogy ezeknek a lakásoknak a soronkívüli leltározására a ma érvényben lévő rendelkezések alapján nincs mód, a főispán és a polgármester ebben a kérdésben felterjesztéssel élt az illetékes miniszteriumokhoz.

Ma délután érkekezlet lesz a városházán, amelyen elhatározzák a gettó területén felhalmozott élelmiszerek elszállítását, valamint a gettóban maradt zsidó ingóságok elszállítását és elraktározását is.

Nem engedte megkedett a rendőrnek a legiriadó aiatl, 15 nap fogházat kapott

Nagyvárad, jun. 9. Tavaly október 20-án megszólaltak Nagyváradon is a légvédelmi jelző szirénák és a rendőrség rányitotta óvóhelyre az utcai járókelőket. Ille János nagyváradlakos figyelembe sem vette a szirénázást és tovább haladt a kihalt utcán. Bíró Mórre rendőrről megállította és felszólította, hogy azonnal térjen be egy kapu alá, vagy keresse magának menedéket.

Ille előbb csak vállát vonogatta, de amikor a rendőr erősen felezőtett, hogy ne folytassa útját a nyílt utcán. Ille makacssága miatt erősen szóváltás keletkezett közöttük. A szóváltás hevében Ille János a rendőrnek ugrott, mellbevágta és megrugdosta.

Bíró Mórre természetesen jelentést tett az esetről és a kir. ügyészség hatósági közeg elleni kihágás vétsége címén vádat emelt Ille ellen. A nagyváradlakos törvényszék ma délelőtt 15 napi fogházra ítélte a makacs járókelőt. Az ítélet az elítélt fellebbezése folytán még nem emelkedett jogerőre.

Vitéz Imrédy Béla hivatalának pontos címe: Vitéz Imrédy Béla tárcanélküli m. kir. közigazgatási miniszter hivatalának címe: Budapest, I. ker. Tárnok-utca 5.

Korlátozták az esti villamosjáratok idejét

Az éjjeli villamosjárat a nagyállomásig éjjel 12 óráig üzemben marad

A nagyváradlakos Városi Vasut Üzletigazgatóság tudomására hozta a város lakosságának, hogy a budapesti és vidéki városokéhoz hasonlóan az esti villamosforgalmat az eddiginél korábban szüntetik be.

Az utolsó kocsik ennek megfelelően az egyes végállomásokról a következő időpontokban indulnak:

Szent László-térről nagyállomás felé („A” vonal)	9.25
Szent László-térről Gróf Tisza István-úti végpont felé („B” vonal)	9.25
Szent László-térről Váradi-Velence állomás felé („C” vonal)	9.25
Szent László-térről a Rulikovszky-temető felé („D” vonal)	9.25
Szent László-térről a Ghillányi-út végpontja felé („E” vonal)	9.25
Lehel-térről az Össi-pályaudvar felé („Ö” vonal)	9.25
Budapest-térről az Árpád vezér-út felé („H” vonal)	9.20

Értekezlet a zsidó üzemek ügyében

Nagyvárad, június 9. Délelőtt 9 órára értekezletet hívott össze a polgármester, amelyen résztvett a Nemzeti Munkaközpont, a Kereskedelmi Csarnok, a Baross Szöveteg, az Ipartestület, a Kereskedelmi és Iparkamara, az Iparfelügyelőség és a Munkakamara képviselői. Az értekezlet a zsidó ipari mű-

helyek, kereskedések és raktárak lezárásával kapcsolatos kérdéseket valamint a zsidó ipari és kereskedelmi üzemekben alkalmazásban volt keresztények munkabérének illetve elhelyezésének ügyét beszélik meg a határozataik alapján emlékiratot küldenek a zsidóvagyon kezelésére kirendelt kormánybiztossághoz.

Egy kibombázott százezer pengő értékű aranyat talált a falban

Elrejtett textiláru a vakfolyosón

(Nagyvárad) Urnapján két szenzációs lelet felfedezéséről szerzett értesülést a nagyváradlakos rendőrség. — Zsarnay Gyula kibombázott jelentkezőt a rendőrség ügyeletén, ahol előadta, hogy abban a lakásban, amelyet számára kiutaltak, egy cukorkaüzletben használatos kerék pléhdobozban nagymennyiségű ékszeret talált. A lelet bejelentésekor magával is vitte a rendőrségre. A dobozban

2 kiló 88 deka aranyárukat találtak. Egyebek között a dobozban volt 9 darab arany cigarettatárcsa, több széles női arany karperec s számtalan gyűrű és arany lánc. Zsarnay ugy akadt rá erre a mintegy százezer pengő értékű aranyat tartalmazó cukorkadobozra, hogy a részére kiutalt lakásban terepszemlét tartott s egyik helyen a feltapasztást gyanusnak találta. Ott a falat kibombázta és bizonyos mélységben ráakadt a cukorkadobozra.

A másik urnapi lelet felbecsülhetetlen értékű textiláru volt. Erre a Kossuth Lajos-utca 5. szám alatti Nagyi Testvérek cipőgyárának tulajdonosai akadtak rá, oly módon, hogy évekkal ezelőtt elzárt vakfolyosó kibontásába fogtak. A Nagyvárad ellen intézett angol-szász bombatámadás adta nekik az ötletet, hogy a vakfolyosót felhasználják. Ez a helyiségrész ugyanis elzártágánál fogva igen alkalmas arra, hogy ott az árut biztonságba helyezzzék. Elhatározták, hogy egy ajtót váznak a vakfolyo-

sóra. Néhány esakányvágás után a munkások már látták is, hogy az évekkal ezelőtt befalazott helyiség részben békebeli textiláru van felhalmozva. A lelet Nagyváradlakos nagy meglepte s el sem tudták képzelni, hogy az áru hogyan kerülhetett oda. Ez csak akkor derült ki, amikor a textilárut a vakfolyosóból kihordták és a szomszédos üzlet fala felőli oldalon félre nem magyarázható nyomai mutatkoztak annak, hogy a befalazott vakfolyosóba arról az oldalról törték be. Kétségtelen, hogy ezt a műveletet is London Józsa Széchenyitéri textilkereskedő végeztette el, mintegy két évvel ezelőtt, amikor üzlete a Kossuth Lajos utcán a Nagyi Testvérek cipőgyára mellett volt.

A vakfolyosóba talált textiláru számbavétele és felbecslése most van folyamatban. Szenzációs értékről van szó. A rendőrség mindkét ügyben folytatja a nyomozást.

A pénzügyigazgatóság felhívása a zsidóházak lakóihoz és házfelügyelőihez

Kinevezik a zsidó házak zárgondnokait

A pénzügyigazgatóság már hetek óta a zsidó vagyonárnyak leltározásával foglalkozik. Ezt a hónapokat igénybevevő, nagy és fáradságos munkát rendszeres beosztással végzik, azonban a rendkívüli események állandóan megszakítják a munka rendes menetét. Ez a körülmény még hosszadalmasabbá teszi az eljárást. Vannak olyan teendők, melyeket még a rendes leltározás előtt el kell végezni. Ilyen többek között a zsidó lakásokban lévő élelmiszerek összegyűjtése. Különösen ezekre hátrányos a munkamenet állandó megszakítása, de vannak ezenkívül, ha a háborús viszonyok között nem is fontosabb, de sokkal nagyobb anyagi érdekeket jelentő mozzanatai a leltározásnak, aminek megszakítása nagy kincstári érdekeket veszélyeztet. Ilyen zavaró körülmények dacára a pénzügyigazgatóság számtalan kérdés megoldásán dolgozik, ami a zsidó vagyonnal összefügg. Ezek között a közönséget legközelebből a zsidóházak kezelése érdekli, mert igen sokan laknak, mint bérlők zsidó házakban és köztudomású, hogy egy házban nap-nap után merülnek fel olyan teendők, melyeket a házigazdának el kell végeztetni nemcsak a háza karbantartása érdekében, de lakóinak nyugalma és a lakás rendes lakhatása miatt is. Azután vannak itt olyan köztartozások is, melyeket a háztulajdonos tartozik fizetni, (kéményseprés, szemétkihordás s általában a közüzemi díjak).

Felvilágosításért a pénzügyigazgatósághoz fordultunk, ahol a következőképpen tájékoztattak.

MEGHÍVÓ

A Nagyvárad Atlétikai Club f. évi június hó 18-án d. e. fél 12 órai kezdettel a gróf Bethlen István-utca 1. sz. alatti klubhelyiségben tartja évi rendes közgyűlését, melyre tagjait és az érdeklődőket ezúton tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Híszkegy.
2. Elnöki megnyitó.
3. Főtitkári jelentés.
4. Pénztári jelentés.
5. Számvizsgáló bizottság jelentése.
6. A régi tisztviselők felmentésének megadása.
7. Új tisztviselők választása.
8. Indítványok.
9. Hinnuez.

A közgyűlés határozatképességéhez a szavazatra jogosult tagok egyharmadának jelenléte szükséges. Amennyiben a fenti időpontra összehívott közgyűlés a szavazatra jogosult tagok elégtelen száma miatt határozatképtelen volna, akkor a második rendes közgyűlést a fent megjelölt helyen és órában f. évi június hó 25-én tartjuk meg, amikor is a közgyűlés a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül is határozatképes lesz.

Sportbaráti üdvözléssel:

Szuchovszky Bertalan,
főtitkár.

Váradra szállították a zsidókat Nagyszalontáról

Nagyvárad, június 9. Csütörtökön szállították be Nagyváradra azokat a zsidókat, akik Csonka-Biharvármegye községeiben, továbbá Nagyszalontán és környékén laktak és a körösparti laktanyában helyezték el őket. A beszállított zsidók száma meghaladja a kétezret.

A pénzügyigazgatóság felhívása a zsidóházak lakóihoz és házfelügyelőihez

Kinevezik a zsidó házak zárgondnokait

A pénzügyigazgatóság a közeljövőben kinevezi a zsidó házak zárgondnokait. Erre módot ad az 1600/1944. M. E. számú rendelet 12-ik §-a. A zárgondnokok kezéhez fizetendő majd a házbér, viszont a házigondnok intézkedik minden olyan kérdésben, melyben eddig a háztulajdonos intézkedett. Ezek között az intézkedések közé tartoznak azok a kisebb javítások, melyeket a szerződés vagy lakásszabályrendelet szerint a háztulajdonos tartozik elvégeztetni.

Eddig már többen kértek házigondnoki megbízatást. A pénzügyigazgatóság a megkívánt jártasságon és hozzáértésen kívül a katonai érdemeiket is figyelembe fogja venni. A nagy anyagi felelősségre való tekintettel, előszörban a rátermettség és hozzáértés megbiztosítására azokat a kelleknek, amelyeket a házak zárgondnokainak kinevezésénél figyelembe kell venni.

A házak kezelésével kapcsolatban másik fontos kérdés a lakók és házbérek nyilvántartása. E célból már most a zsidó házak házfelügyelőinek, illetve ott ahol ilyen nincs, a lakóhoz bejelentőívet juttat el a pénzügyigazgatóság. Felhívja a lakókat, illetve házfelügyelőket, hogy a bejelentőívet kitöltve a pénzügyigazgatóság első emelet 24. sz. alatt a kézbesítéstől számított 3 nap alatt nyújtsák be. Estleg postán ugyanide címezve, juttassák el. Ezzel az eljárással lényegesen meggyorsítják a zárgondnoki kinevezéssel és ezáltal a zsidóházak kezelésének ügyét is.

Egyedüli meglepetés az invázióban az ellenséges haderő nagy vesztesége

Romhalmazzá lett Bayeux, a német kézen lévő Caen lánqokban áll. Oriási légitámaszpont dűl az inváziós terület felett.

Német lapok a magyar és német barátságot üdvözik Sztójay látogatásával kapcsolatban

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Sztójay Döme miniszterelnöknek a Führernél tett látogatása az itteni sajtóban nagy figyelmet keltett és a lapok részletes megjegyzéseket fűznek hozzá. Kiemelik, hogy a találkozás az invázió kezdetének napján volt és megállapítják, hogy ez a találkozás újabb megerősítése Németország barátságának.

A Deutsche Allgemeine Zeitung írja: Az a nemzet, amely el van szánva, hogy Németországgal együtt elhárítja az Európa-erőd ellen intézett minden harcot szövetségesei oldalán, bizakodóan tekint az új jövő barátság felé. Az, hogy a magyar miniszterelnök éppen az inváziókezdetének történelmi napján volt a Führer vendége, mindkét nemzet szemében azt jelenti, hogy a találkozás újabb bizonyítéka barátságunk és szövetségünk hűségének.

A Berliner Lokal Anzeiger ezeket írja: Magától értetődő, hogy e pillanatban a tárgyalások előterében a közös hadviselés kérdései állottak. A kapcsolatok szívélyessége, amely a megbeszélést áthatotta, kezeskedik arról, hogy a megbeszélés úgy folyt le, ahogyan azt a két nép sorsa és egész Európa jövője követeli. A magyar miniszterelnök látogatása az új Európa győzelmét szolgálta.

Caen és Bayeux térségében lesz a kialakuló nagy páncélos csata súlypontja

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodának nyugati harcok színhelyére kiküldött tudósítója írja: Mind világosabban kibontakozik, hogy a kialakulóban levő nagy csatának, amelyben előreláthatóan a páncélosok lesz a döntő szó. Caen és Bayeux térségében lesz a súlypontja. A régi szép Bayeux város romhalmazzá vált. Az ellenség behatolt a városba. Csen városa is, amelynek birtokait heves harcok folynak, szintén lángokban áll. A Hódító Vilmos sírját őrző templommal együtt, Caen német kézen van.

Csütörtökre virradó éjjel az ellenség légi uton szállított további csapatokat tett földre Bayeux térségében és gyalogos erőket szállított partra St. Aubin, Grand Camp és Arromanche les Bains vidéken. Carran és St. Come du Mond térségben megsemmisítettek több ejtőernyős csapatot. Az Orne torkolatától közvetlenül keletre a német támadás következtében az ellenség teret vesztett. Az éjszaka folyamán az invázió területe fölött óriási légitámaszpont alakult ki. Ezekről még nem érkeztek részletjelentések. Ellenséges repülőgépek bombázták St. Malo és Viret. A polgári lakosságnak nagy veszteségei voltak. Egyedül Vire városában, ahol sok értékes épület maradt fenn a középkorból, 2000 a halálos áldozatok száma. Tömeges légitámaszpontok érték Nantest és Lorientet is.

Bayeux térségében Montgomery 10 hadosztállal rendelkezik

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Az angol-szász harcok helyzete csütörtökön annyiban változott lényegesen, hogy Montgomery elsőnek partraszállított kötelei nehéz helyzetükre való tekintettel kénytelenek voltak az Orne torkolatától nyugatra alakított hídállást légi és tengeri uton sietve odaszállított egységekkel megerősíteni. Csütörtökön a déli órákban sokszáz tengerszállítóvitorlázorepülőgép összesen két újabb hadosztályt tett földre Bayeuxtól északra és nyugatra, miközben hajón nehézfegyvert szállítottak. Ez az új fejlemény azt eredményezte, hogy Bayeuxtól északra a tengerparton álló német erőket vissza kel-

lényegesen megerősítették. Már páncélosaik is vannak, úgyhogy a német támadócsapatok az amerikai híd ellen most védekezésre térnek át. A német támadóerők visszavonulása után vérsen visszaverték az amerikaiak minden kísérletét, amely a német záróvonal felszakítására irányult.

Áthatolva Bayeux városán a Vire mentén igyekeznek előre az ellenség

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti az inváziós harcokról:

Csütörtökön a reggel első óráiban brit erőcsoport áthatolt Bayeux városán és most tovább délnyugati irányba igyekeznek előre a Vire folyó mentén. A brit páncélos kötelek arra törekednek, hogy a Vire szakaszát elérjék és itt helyreállítsák az összeköttetést a Vire torkolatánál, ugyszintén a Csen és St Nere Eglise térségében földre szállított amerikai ejtőernyős egységekkel. Az ejtőernyős kötelek a legutóbbi bejelentés szerint kedvező helyzetben vannak. Az összpontosított német támadás ugyanis annyira megtizedelte őket, hogy most már csak legfeljebb öt kilométer mély és hat kilométer széles hídfevel rendelkeznek.

Erős páncélos csata az Orne-torkolat és a Port En Bessin közötti szakaszon

Berlin. (MTI): Az inváziós csata harmadik napja — mint a német katonai körökben megállapítják, — nem hozott szenzációt. Az invázió első fázisa általában úgy folyik, mint azt az invázió szakemberei mindkét oldalon elképzelték. Az egyedüli meglepetés az inváziós hadsereg veszteségeinek nagyszáma. Ilyen arányú veszteségekre az ellenség nem számított. A súlypont a normandiai partszegélynek az Orne-torkolat és a Port En Bessin között elterülő szakaszán van. Ez az egyetlen híd, ahol az ellenség a lábát meg tudta vetni. Miután ilyen módon az inváziós hullámok teljes világosan kirajzolódnak a németek az Orne és a Port En Bessin közötti híd ellen bevetették az Atlanti fal mögött erre a célra elhelyezett had-

osztályokat. Ebben a térségben jelenleg erős páncélos csata tombol. Német részről különösen kiemelik, hogy a német erődítményeknek a működése az angol-szász híd területén továbbra is működésben vannak. Német katonai körökben bizonyosra veszik, hogy a partraszállási hadműveletek még korántsem fejeződtek be, sőt még abban a folyamatban vannak, hogy új partraszállási kísérletekkel lehet számolni, ha az eddigiek végleges kudarcot vallanak. A Wilhelmstrasse értesülései szerint az invázió a francia lakosságban nem keltett nyugtalanságot. Azok a londoni és algiri felhívások, amelyek a francia népet szabotázs cselekményekre szólították fel, eredménytelenül hangzottak el. A szabotázsakciók és merényletek száma egyetlen körületben sem emelkedett.

Le Havre előtt megadta magát egy nagyobb angol csapatszallító hajó

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelentése szerint, Le Havre kikötőjének előterében június 7-én, a korra reggeli órákban megjelent egy nagyobb angol csapatszallító hajó. A hajó legénysége, mihelyt a német parti elhárítókötelek lőtávolaiba kerültek, kitézte a fehér zászlót, hogy meneküljön a tüzeléstől. A menekülő brit katonák teljesen kimerültek voltak és ellenállás nélkül megadták magukat.

Berlin. (MTI): Le Havretől délre

szerdán este előrehatoló német kötelek hátában újra földre szállottak légi-úton szállított ellenséges csapatok. Ezek a csapatok — mint a Német Távirati Irodának jelenti — osztoznak az eddig legrött angol-amerikai ejtőernyős egységek sorsában. Az egyik helyen német páncélos vadászok közvetlenül a földet érő kötelek központjába hatoltak és megakadályozták bárminemű zárt ellenállás kifejlődését. Ezt a brit harc csoportot a legrövidebb idő alatt felmorzsolták. Az ellenségnek az is vesztesé-

get okozott, hogy sok teherszállító vitorlás aknavetőre vagy mesterelegesen felduzzasztott tavakra ereszkedett le. A brit és kanadai foglyok száma állandóan nő.

Berlinből jelentik: (MTI) Könnyű német tengeri egységek, előőrszázadok és gyorsnaszadok sikeresen merköztek meg az angol-amerikai partraszállító hajóhad és biztosító egységei ellen a Szajna-öbölben. Le Havretől nyugatra hajnali fél 4 óra tájban 3 ellenséges romboló torpedó megtámadta a német egységek. A torpedók becsapódása után súlyos robbanások következtek az ellenséges naszadokon. Kettő közülük lángokban égett el. Heves tűzharc fejlődött ki, melynek során a német járművek jó eredménnyel tüzeltek újabb ellenséges hajókra — ahol a tenger erősen háborgott. Kilenc percig tartó ütközet után a gyorsnaszadok befejezték a harcot és visszahúzódtak az ellenséges part felé. A német hajók csak kevés kárt szenvedtek. A német gyorsnaszadkötelek ugyanolyan az egész éjszaka az ellenség nyakán voltak, hogy zavarják a tengeren keresztül az Észak-Franciaországba irányuló szállítást.

Visszafoglalták a németek az ejtőernyősök által elfoglalt Vallville-t

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német TI értesül, június 7-én az esti órák a normandiai partok térségében az erélyes német ellentámadások jegyében teltek el. Brit ejtőernyős vadászok elfoglalták az Orne-völgyétől keletre, a parttól mintegy 3 km-re délre fekvő Vallville helységet. A németek ellentámadással visszafoglalták Vallville-t és aztán nyugat felé nyomultak. Német csapatok előretörték az Ornen és a brit ejtőernyős vadászokat délnyugati irányba szorították. Ellenséges páncélosok azok a kísérletei, hogy a légi uton szállított csapatok előretolt ellenállási fészkeikbe előrenyomuljanak, sok páncélos elvesztésével meghiúsultak.

Mekkora az ellenséges inváziós haderő vesztesége?

Stockholm. (MTI): Az Aftonbladet szerint mintegy 50.000 főre becsülik a szövetségeseknek az első támadóhullámban szenvedett veszteséget.

Berlin. (MTI): A szövetségesek inváziós hadseregének léghaderője a partraszállási műveletek kezdete óta súlyos veszteségeket szenvedtek. Német részről eddig 193 ellenséges repülőgép megsemmisítését adták tudtul. Ez a szám — mint a Német Távirati Iroda értesül — kizáróan bombázó- és vadászrepülőök különböző típusaira vonatkozik, tehát nem foglaltatnak benne szállítógépek és teherszállító vitorlázógépek, amelyek töredékei és roncsai százával hevernek június 6-ka óta az inváziós térségben. Így a Vire és Orne között csak szerdán mintegy 3-400 brit és északamerikai vitorlázó teherszállító gépet. Le Havre vidékén mintegy 320-at és a Normand félsziget nyugati partján 450-et, a félsziget keleti partján mintegy 200 ilyen teherszállító vitorlázógépet számoltak össze roncsokban, bár részben sértetlenek is voltak.

Berlin. (MTI): Az Interinf értesülése szerint a június 8-ra virradó éjszakán Észak-Franciaország területe fölött az eddig beérkezett jelentés szerint, ellenséges bombázó kötelekből 33 négymotoros bombázót lőttek ki. Könnyű légvédelmi tűzérővel együtt szerdán legalább 42 brit-északamerikai repülőgépet megsemmisítettek meg.

Berlin. (MTI): Mint a Német Tav-

irati Iroda értesül, június 6-án délután és a rákövetkező éjszakán mintegy 50—60 brit-amerikai repülőgép a Biscayai-öbölben támadást intézett egy német romboló csoport egység ellen. A németek idejében felismerték és összpontosított tüzüket szétverte a hullámokat. Több brit vadászgép — mesteregés

köd leple alatt — visszafordult. A sötétség miatt a lelőtt gépek pontos számát nem lehetett megállapítani.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Június 8-án reggel óta több súlyosan megrongált angol partraszállító naszád sodródott Fecamptól délnyugatra a tengeren. A naszádokon egy gépkocsizó század sok szétlőtt járműve volt.

A század a talált iratok szerint egy brit hadtest törzskarának része. A legénység valamennyi tagja meghalt. A naszádok néhány órával előbb tengeri ütközetbe bonyolódtak, amikor német könnyű tengeri erők gránátosóval harították el a 13 naszádból álló angol hajórajt. Nagyon kétséges, megmenekült akárcsak egy naszád is a 13 közül?

német ellenállásba ütköztek. Itt 8 páncélos elvesztése után — melyek találatok következtében kigyulltak — vissza kellett vonulniok. A Tiberis keleti partján franciamarokkói segélycsapatok, amelyek amerikai páncélos egységek támogatásával folytatják hadműveleteiket, támadást indítottak a német ellenállási vonalak ellen. Támadásaikat minden súlypontjában hatáson szétverték a németek. A sötétség védelme alatt azután a német kötelek parancsszerűen el tudtak szakadni az ellenségtől, amely csak most került abba a helyzetbe, hogy Tivoli és Balsarano helységeket megszállja. Az olaszországi hadszíntéren a legutóbbi harcoknak legfeltűnőbb jelensége, hogy az angol hadosztályok minden tevékenységtől teljesen tartózkodnak és napok óta általában sehol sem kezdenek vállalkozásba.

Összefoglaló német jelentés a harcterek állásáról

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Normandiában az ellenség megkísérelte eddig elért hídfőállásának megerősítését, újabb partraszállási kísérletek azonban nem történtek. Az Orne torkolatától keletre az ellenséget szűk térre szorítottuk össze és visszazorítottuk a parttól. Caen és Bayeux közt tart a német ellentámadás. A Caen és Bayeux közötti hídfőállásban az ellenség délnyugati irányból indított támadást. Ugyanakkor megindult az odavont tartalékaink ellentámadása. Bayeux városáért jelenleg heves harc folyik. Az ellenséges hídfő területén támaszpontjaink mindenütt rendületlenül állják az elhárító harcot. Carantantól északra légi és tengeri úton szállított amerikai csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek. Ezen egységek ellen indított támadásaink az ellenséget mindinkább összezorították. A felsziget északnyugati csücskén, a St. Martin öbölben parti ütegeink tüzeben szétlőttünk egy ellenséges partraszállási kísérletet. Hareirepülőköteleink az elmúlt éjszaka támadásokat intéztek az ellenséges hídfők előtt horgonyzó brit-amerikai partraszálló flotta ellen. Tüzeket és robbanásokat figyeltünk meg. Vadászrepülőink legkevesebb 89 ellenséges repülőgépet lőttek le a partraszállás térsége felett, köztük 30 négymotoros bombavető. A légvédelmi tüzéség által lelőtt gépek számát még nem lehetett megállapítani. Német harci repülőgépek egyes célpontokat támadtak Délkeletangliában.

Gyorsnaszádunk a Szajna-öbölben egy támadás során elűszerttek két, összesen négyezer bruttóregiszter tonnányi ellenséges torpedórombolókkal és gyorsnaszádokkal vívott kemény tüzérségi tűzben számos találatot értünk el az ellenséges hajókon és visszavonulóban támaszpontjaink ellen irányuló légitámadásokat hátrítottunk el. Egy másik német gyorsnaszádflootta az elmúlt éjszaka Fecamptól nyugatra megtámadott egy ellenséges partraszállító köteleket és elűszertt abból hét zsefőléig megmarkott partraszállító járművet. Biztosító járműveink fölényben lévő ellenséges kötelekkel vívott ütközetekben tüzérségi találatok megrongáltak több rombolót és gyorsnaszádot, amelyek erre abbahagyták a harcot. Marcouf haditengerészeti parti ütegek az előzárás kezdetétől fogva Cherbourg félszigetének keleti részén az ellenséges partraszállító flottával vívott harcok központjában áll. A heves ágyúzás és az erő légitámadás ellenére több partraszállást szolgáló járművet megegyesített és telihataláltak és elűszerttek 7. a cirkáló osztálya-

ba tartozó ellenséges hadihajót. Amikor pedig az ellenséges sjtőernyős vadászok körülszárták, az üteg akkor is tartotta magát a túlerőben lévő ellenséges kötelekkel szemben és végül áttörte a zárgyűrűt. Más haditengerészeti parti ütegeink Le Havre előtt jól irányzott tüzzel visszavonulóra kényszerítettek két ellenséges cirkálót. Meesehordó ütegeink az elmúlt éjszaka ágyúzták Dower előtt egy ellenséges nagy hajókara-vánt.

Olaszországban az ellenség erős páncélos kötelekkel, melyeket gyalogság követett, továbbra előrenyomult a Bracciano-tó mindkét partján. Civita, Vecchia Civita Casellana mellett heves harcokra

került sor. Rómától északra keletre fekvő arevonalszakaszról nem jelentenek különösebb hadműveleteket. Az ellenség csak tetovázva követte elszárhozó mozdulatainkat.

A keleti arevonalon Jaseytól északnyugatra 31 ellenséges páncélos kilövése közben meghínsultak a szovjet megemelt ellentámadásai.

A finn tengeröbölben német örjárművek megtámadtak egy szovjet aknazedő kötelek biztosító járműveit. Elűszerttek két gyorsnaszádot és másik három felgyújtottak, közülük egy valószínűleg elűszedt.

Egyes brit repülőgépek az elmúlt éjszaka bombákat dobtak Köln térségére.

Napok óta Olaszországban az angolok minden hadműveletől tartózkodnak

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti az olaszországi harcokról:

Az olaszországi hadszíntéren a szövetséges hadműveletek súlypontja továbbra is a Rómától nyugatra fekvő térségbe esik. Az itt harcoló amerikai páncélos és

gyalogos erők a szerdai nap folyamán továbbra is előre nyomultak és megszállták többek között Civita Vecchia kikötővárost és Bracciano helységet. A Civita Castellano felől támadó amerikai páncélos erők Fabricca helységéig kemény

Csak a nyugodt és egységes Franciaország viselheti el a megpróbáltatásokat

Deat miniszter és a finn lapok a francia nép magatartásáról

Viehyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hivatalos francia nyilatkozat állást foglal az ellenséges izgatással szemben, amellyel a francia népet lázadásra és engedetlenségre akarja bírni. A hivatalos nyilatkozat szerint semmiképpen sem szolgálja Franciaország érdekét, bármilyen zavar vaby fegyelméletlenség. Nem a fejletlen, hanem csak a nyugodt és egységes Franciaország viselheti el a megpróbáltatásokat.

Páris. (MTI.): Morsot Deat, munkaügyi miniszter szerdán délután Srammerrel, a Német Távirati Iroda párisi tudósítójával folytatott beszélgetése során az angol-amerikai partraszállás előhnyomásairól nyilatkozva hangsúlyozta, véleménye szerint Franciaország nem nézheti tovább közömbösen a dolgok fejlődését. Nem arról van szó, hogy Franciaország mint Németország szövetségese lépjen fel, mivel erre nincs módja, ellenben Franciaország saját érdekében fel kell lépnie a francia asszonyok és francia gyermekek légyilkosai és a francia gyarmatbirodalom rablói ellen. A miniszter hangoztatta, hogy Churchill és Roosevelt a partraszálló kalandba csak Moszkva nyomására és kényszerére bocsátkozott bele. Véleménye szerint

egyáltalán el kell szokni attól a gondolatától, hogy Washingtonban és Londonban önálló politikát folytatnak. Roosevelt és Churchill mintegy foglya az őket körülvevő zsidóklíkknek, így egyik sem tud önálló elhatározásokhoz nyulni. Mindketten a katonák millióit kergették kalandba. Ez a kaland pedig mindkét országban az emberi élet százazreit és százazreit követeli és fogja követelni csak azért, mert a Kream ezt kívánja.

Helsinkiiből jelentik: (MTI) Egyes finn lapok foglalkoznak a francia nép magatartásával és megállapítják, hogy a sokat emlegetett titkos francia hadsereg Eisenhower felhívása ellenére sem mutatott fel olyan eredményeket, amelyek azt bizonyítanák, hogy fontos tényezői lennének a Franciaországért folyó harcok. Finn politikai körökben tartózkodnak attól, hogy jóslásokba bocsátkozzanak, tény azonban az, hogy a normaniai harcok rendkívül elkeseredettek lesznek. — Egyfelől a német nemzet szívós győzelmi akarata, valamint a komoly veszély tudata a sarkaló tényező, másfelől az angolszászokat bizonyosan az a megfontolás hatja át, hogy a beözönlés kudarc esetén a legnagyobb csalódás érzése válnék urrá Oroszországban, valamint a szövetségesek táborában egyaránt.

United Press jelentése az inváziós tapasztalatokról

Stockholmból jelentik: (MTI) A Dagens Nyheter közli az United Press jelentését azoknak a szemtanúknak a benyomásáról, akik szerdán visszatértek Angliába az inváziós partszakaszról. Brant Bert brit hadifényképész az ott le-

játszódott jelenetekből megrendítően tért vissza az angol tengerpartra. A Csatorna utolsó partja forróbb mint a pokol. Az anzóli hídfőállás ehhez képest semmi sem volt. Német részről nagyon gyorsan választották meg azt az időpontot, mikor kell a zárótüzet a legnagyobb hatással megnyitni. A part egyes pontjaira az első partraszállt szövetséges csapatok veszteségei igen nagyok voltak.

Jassitól északra támadásra indult a szovjet

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A román hadsereg főparancsnoksága közli, június 7-én nem volt különösebb esemény. Jassytól északra az ellenség több helyen ellentámadásra indult. Heves harcok folynak.

Churchill figyelmeztette az angol népet, hogy ne vegye a dolgot túlkönnyen

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Churchill az alsónáz esztörtöki ülésén nem volt hajlandó állást tenni az inváziós harcvonal helyzetéről. Hozzátette, nem szándékozik részleteket közölni a francia északi parton folyamatban lévő katonai hadműveletekről. Az angol miniszterelnök felhasználta az alkalmat, hogy komolyan figyelmeztesse az angol népet, ne vegye a dolgot túlkönnyen. Kijelentette, hogy bár nagy veszélyeket küzdöttek le, a szövetségesek előtt azonban még rettentő erőfeszítések állanak.

MAGYARERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Művészi est a bombakárosultakért

A Református- és Evangélikus Nőszövetségek június 13-án, kedden este a bombakárosultak segélyalapja javára színházi estét rendeznek a Szigligeti Színházban. A műsort Horváth Jenő színművész-rendező állította össze.

Az est műsora:

1. Prolog. Himmusz. Kemény Gizi. 2. Kurucdalok. Tanay K. Emil és a kórus. 3. Régi magyartánc. Jurik Julest és Benkő N. és kar. 4. Merre felé? Ista Kocsárdy Dénes. Nagicsenko. Horváth Jenő. Galos. Barai Béla. 5. Szép élet a katonaságban. Előadja: Lendvai Lajos. 6. Háborús versek. Előadja: Lovassy Klára. 7. Magyar operetttrészetek. Éneklő: László Emmi. 8. Fekete piac. Jelenet. Ista: Vaszary János. Lány: Szógy Arany. Ur: Szabó Ernő. 9. Zeneszám: Színházi zenekar. 10. Magyar operariák: Antal Erzsébet. 11. Öv. Varga Abriáné. Ista: Vándor Kálmán. Varga Abriáné. Horváth Jenő. Felesége: Lovassy Klára. Jegyző: Barai Béla. Gazda: Halassi Gyula. 12. Magyar nótákat játsszák a 10 éves Hamza Jancsi egányszekere. 13. Szavalt: Bakó Lajos. 14. Magyar nóták. Éneklő: Balogh Julia egányszekere. 15. Vidám jelenet. Szabó Ernő. 16. Háborús dalok. Hamvay Luey. 17. Légitámadás. Jelenet. Ista: Vaszary János. Lány: Czéh Gitta. Fiú: Halassi Gyula. 18. Szózat. Rendező: Horváth Jenő. Műsort összeállította és konferálja: Nosz Andor.

Kiss Ferenc autója felrobbant és elégett a debreceni határban

Debrecenből jelentik: Kiss Ferenc, az ismert színművész autója Debrecen határában felrobbant és elégett.

Kiss Ferenc vidéki köruton van és több város színpadán vendégszerepel. Vonaton utazott egyik városból a másikba, de a pentek bombatámadás miatt a vasúti menetrendben némi eltolódás állott be és ezért Kiss Ferenc, hogy pontosan érkezék a vendégszereplésre, Budapestre táviratozott, hogy küldjék utána autóját.

Az autót Kiss Ferenc egyik akadémiai tanítványa vezette Debrecen felé. A város határában eddig még nem ismert okból kigyulladt az autó benzintartálya. A kocsit vezető akadémiai növendék sérüléseket szenvedett.

Kellő mennyiségű építkezési anyag áll a bombakárosultak helyrehozására

Százhatvan ház omlott össze Nagyváradon a terrortámadás következtében

Nagyvárad. Hivatalos helyről származó értesüléseink nyomán gyakran adunk hírt olvasóinknak a múlt pénteki bombatámadás okozta károkról.

Mostani értesüléseink alapján számokban is ismertettük az ellenséges terrorlegények június 2-iki látogatásának nyomán támadt anyagi károkat, ami az ingatlanok elpusztítását illeti. Illetékes körök szerint a mérnöki hivatal most állapítja meg azoknak a lakásoknak számát, amelyek a bombázás után lakhatatlanná váltak.

A bombakárosultak elhelyezése nyomában a zsidó lakások kiürítése után megtörténik. Igen sok károsult máris lakást kapott.

Ami a keletkezett károkat illeti, hivatalos megállapítás szerint a támadáskor 160 ház omlott össze Nagy-

Segítsük a bombatámadások károsultjait

A főispán és a polgármesterhelyettes felhívása Nagyvárad város közönségéhez

A légitámadás következtében számosan jutottak abba a helyzetbe, hogy egy egész életen keresztül szerzett egyszerű házfel-szerelésük és kicsiny vagyunk értéktelen törmeléké vált.

Szerény anyagi körülmények között élt s ezidőszert sem-mivel sem rendelkező bombakárosult magyar testvéreink, társadalmi úton leendő megsegítése fontos feladatunkat képezi. Noha az újabb kiadott rendelkezések lehetővé teszik, hogy a zsidók tulajdonát képezett ingóságokat a bombakárosultak használatára bocsássuk, mégis ezzel az intézkedéssel sorsuk nem válik elviselhetővé, mert életlehetőségeiket csakis azáltal tudnák biztosítani, ha jelentősebb segínyt nyújthatunk részükre. Hogy ezt a célt elérhessük, társadalmi gyűjtést indítunk. Felkérjük városunk minden lelkes és áldozatkész lakosát, a hivatalokat, pénzintézeteket, vállalatokat, kereskedőket, iparosokat és munkásokat, hogy erre a nemes és magyar testvéreket felkaroló célra minél jelentősebb összegeket áldozzanak s tegyék lehetővé azt, hogy a légitámadás kártszenvedettjei az anyagi romlásból kiemelkedve, érezzék a nemzeti összetartás segítő és támogató erejét. Különösen kérjük erre azokat a kereskedőket és vállalat-tulajdonosokat, akik jömenetelű üzletük mellett, kellő anyagi megalapozottsággal rendelkeznek.

Tudomására hozzuk a város közönségének, hogy folyó hó 11-én a Gyermekvédő Liga helyi tagozatának közreműködésével, az általa eredetileg ezen napra tervezett gyűjtés helyett délelőtt 8 órától délután 6 óráig a bombakárosultak javára urna és persely-gyűjtést is rendezünk.

Felkérjük a város lakosságát, hogy a gyűjtés sikerét adomán-yaival és a megváltási jegyek értékével minél hathatósabban tá-mogassa.

Közöljük a pénzintézetekkel és vállalatokkal, hogy fenti cél-ra szánt adományok 98266 szám alatt, a m. kir. postatakarék-pénztárnál „Nagyvárad thj. város háztartási alap, Nagyvárad” címen nyitott csekkszámán, avagy a városi pénztárnál fizethetők be.

Nagyvárad, 1944. június hó 7-én.

Dr Gyapay László,
h. polgármester.

Vitéz Rajnay Károly
Biharmegye és Nagyvárad
thj. város főispánja.

Tűzifaosztás június 10-től

A közellátási hivatal legutóbb kiadott értesítése szerint 1944-45. tűzifa-évre minden falpra a hirdetményben az alatt felsorolt fatereskedőknél 100 kg.-ként fa vásárolható, a hirdetmény megjelenésétől számított 5 napon belül. A tűzifatereskedők a kiszolgált 100 kg. fát 2 hónapi időtartamra, vagyis a jú-

níus és július hónapokra kötelesek be-írni. Egyébként a szénkereskedőknél még 100 kg. szén vásárolható fel.

Felhívják még az összes tűzifateres-kezőket, hogy elszámolásukat a meghatá-rozott idő után, vagyis a 6-ik napon kötelesek a Közellátási Ügyosztályhoz írásban benyújtani.

Végül közli a hirdetmény, hogy a vá-sáb fa mázsájának az árát 10 pengőben állapították meg.

Június 10-én ft osztanak:

Varga faterelen (Károly u.): Bojtár, Kút, Bogár, Margit utcák

Csonka faterelen (Váradvelecei ál-lomás): Csónak, Gulyás utcák.

Lengyel Endre faterelen (Ányos Pál utca 6. szám): Gém, Rozgonyi, Pusztá-ezer, Gát, Denevér, Téglyagár, Mohács, Kolozsvári utca 1-től 32. számig befeje-zőleg.

Nyilasné (Mussolini-tér): Zalavezer, Szent Margit tér, Patruban, Gróni Gé-za utcák.

Vlad faterelen (Bém utca 25. szám.): Thököli út, János Pannonius, Hajdú, Ál-mos vezér, Előd vezér, Ipolyi Arnold, Hétszeker, Kunvezér, Ondvezér, gróf Csányi, Tasvezér utcák.

Június hó 16-án:

Topa faterelen (Hunyadi J. u. 5. sz.): Lorántffy Zs. Arany János, Kálvin u., Beöthy Ödön utcák.

Június hó 17-én:

Topa faterelen: Teleky Pál, Dudek, Magyar utcák.

Június hó 19-én:

Topa faterelen: Jokai Mór, Szacsevay, Pece utcák.

Június hó 20-án:

Topa faterelen: Rövid, Holdvilág, Váradi Zs., Szeptember 6 u., Kemény Zs., Mezei Mihály, Szabadság, Károlyi Gás-pár, Budai Tibor u., Petneházi, Cséplő, Péter utcák.

A közönség szénszükségletét a követ-kező szénnyagkereskedőknél fedezheti: György Vilmos, Ghillányi utca 26. sz., Báthy Bálintné Mussolini-tér 24. sz., Ludvig Gyula Dante u. 12. sz., Zatu-reczky József Árpád vezér ut.

Er a fakiosztásra vonatkozó hirdet-mény egyébként közli még a polgármes-ternek azt a határozatát is, hogy a mos-tani fakiosztásban mindazok, akik an-nakidején fölcs tűzifakészletet jelentet-tek be, nem részeseülnek.

Óvóhely megáldás

A mai rendkívüli idők kényeztetése váltotta ki az óvóhelyek szükségét, ahol viszonylag leginkább biztosítva látszik az emberi élet. Az óvóhelyek egyre hosszabb ideig fognak tartózkodási helyül szolgálni. Keresztényi elgondolás tehát, hogy ezeket az óvóhelyeket, amelyekben oly kritikus órákat kell — Isten tudja még meddig — átélnünk, az Isten oltalmába ajánljuk. Az első óvó-hely megáldásáról vezünk hírt. A város tulajdonában levő Apolló-épület óvóhelyét dr. Borbély Dezsőné kezde-ményezésére és buzgókodására f. hó 7-én, szerdán délután 6 órakor áldotta meg Gálffy Sándor apátléplános. Tar-talmas beszéd keretében kérte az isteni Gondviselés oltalmát az óvóhelyre, a vá-rostra, Szent László városára, ahol Szent László szellemének kell ismét uralkodni. Majd a megáldott keresztet az óvóhely falára helyezték s egy, a végveszély ide-jén a töredelmes bánatot felindító könyörgéssel befejezett nyert az óvó-hely megáldása. A mai életünket jel-lemző megható eseményen felekezeti kül-önbség nélkül képviselve volt a hatal-mas épület minden lakója egy-két ca-ládtaggal, akik meghatottan hallgatták a kiváló egyházi szónok Istenben bizó, meggyőző szavait. Városunkban ez volt az első óvóhely-megáldás. Valószínű azonban, hogy a példán felbuzdulva, máshol is fogják kérni óvóhelyükre az Úr Isten védelmét.

Növényi ételolajjal kevert zsírt hoznak forgalomba Nagyváradon

A földművelésügyi miniszter ren-delete alapján dr Gyapay László he-lyettes polgármester értesíti a város közönségét és a zsírárúsításra kijelölt kereskedőket, hogy 20% növényi ételolajjal kevert disznózsírt „Egység-es disznózsír 20% növényi ételolaj-jal” elnevezéssel kell forgalomba hoz-ni. Az ilyen összetételű termék tar-tályán a 25.873/1900. F. M. rendelet alapján előírt „Mesterséges ételzsír” megjelölést és a vörös sávot alkal-mazni nem kell.

Azokban a helyiségekben, amelyek-ben margarint vagy a fenti összeté-telű mesterséges növényi zsírt nem árúsítanak, az „Itt mesterséges étel-zsír kapható” feliratú táblát nem kell kifüggeszteni, azonban azokban a he-lyiségekben, ahol mesterséges növé-nyi zsírt árúsítanak, az „Itt mester-séges ételzsír kapható” feliratú táb-lát kötelesek kitenni.

Kévéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Hadi apróságok néhány mondatban...

Milyen aljas propagandával dolgozik a Szovjet

Irta: Vad Lajos zászlós

Öt magyar fiú érkezett meg hadifogságból. Csak úgy egyszerűen, simán engedték őket, azaz... mégsem. A nagylelkűnek látszó cselekedet mögött ott rejtőzik a szovjet minden romlottsága. Mielőtt útnak engedték volna őket, mindegyik honvédnek átadtak 25—25 levelet azzal, hogy hazaérkezésük után zseket adják postára.

En is elolvastam ezeket a leveleket, egyik olyan, mint a másik. Feladójuk egy-egy fogoly honvéd, a levélben az illetők arról értesítik hozzátartozójukat, hogy orosz fogságba kerültek, nagyon jó dolguk van, mindennel el vannak bőven látva. A dologban azonban az a legérdekesebb, hogy a feladóként feltüntetett honvédeknek soha még egy percig sem voltak orosz fogságban, ma is fegyverrel a kezükben harcolnak a szovjet urai, ha ilyen módon akarják a belső frontot megrendíteni!

LABDARUGÓ MÉRKŐZÉS AZ ELSŐ VONALBAN

Büszkeségekben keresztül gázolunk előre a magaslat tülő oldalán lévő arconal felé. A terep rendkívül hullámos, apró kis völgyek, dombok változtatják egymást. Eppen egy ilyen kis völgyben haladunk, amikor az előttünk lévő domb mögül kiabálást hallunk. Amikor odaérünk, meglepődve látom, hogy német páncélosok és magyar tüzerek rugják a bőrlabdát, mintha csak májusi kiránduláson lennének. Most tartanak a második féldíj 14-ik percében, az eredmény jelen pillanatban 1:1. Érdeklődésemre elmondják, hogy már a második napja játszik a versenyt. Sokszor félbe kellett szakítani repülőtémadás vagy aknátűz miatt. Ilyenkor fedezékekbe vonultak és ha elcsendesedik, minden tovább folytatják a mérkőzést.

HADGYAKORLAT AZ ELSŐ VONAL MÖGÖTT

A páncélos támadások ellen az oroszok újabbán gyengezett páncélzárral próbálnak védekezni. Ez abban áll, hogy az ilyen zárat úgy szárnyban, mint mélyebben páncéllelharító fegyverekkel épkelik tele, a szabadon hagyott terepet pedig elaknásítják vagy különböző mesterséges akadályokkal építik be. Természetesen ilyen páncélos záron való áthatolás meglehetősen nehéz. Háborús statisztikai adatokat véve figyelembe, a keleti páncélos csapatok eredményérlege 1:10-hez a németek javára. Ez világosan mutatja a németek harcászati fölényét az oroszokéval szemben. A napokban megtartott nagy páncélos gyakorlat, melyen résztvettek a német fegyveres haderő légi és szárazföldi alaku-

latai, a legújabb harceszközök igénybevételével azt a célt szolgálják, hogy a páncéloszáron való áthatolás a lehető

legkisebb veszteség mellett is sikerrel járjon. A gyakorlat eredménye meglepő volt, mert bebizonyosodott, hogy a német páncélos haderő együttműködve a légierővel és nehéztüzérséggel, a legelőkelőbb kiképzett páncéloszáron és a legminimálisabb veszteség mellett tud előre törni. Az elkövetkezendő páncélos csapatban az oroszoknak sok meglepetésben lesz része a látottak alapján.

Honvéd haditudósító század közleménye.

Feloszlatták a nagyváradi zsidó egészségügyi szervezetet

Mi történik a feloszlalt zsidó egyesületek vagyonával és irattárával

Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter az 1510/1944. M. E. sz. rendelet 5. §-ában kapott felhatalmazása alapján számsz. zsidó egyesületek oszlatott fel. A feloszlalt egyesületek között van a nagyváradi zsidó egészségügyi szervezet is.

A belügyminiszter egyben elrendelte a feloszlalt egyesület esetleges vagyonának, vagy tartozásának a leg-

aprólékosabb részletekig történő megállapítását és az esetleges vagyon tárgyak zárlata vételét. A tartozások rendezése után fennmaradó ingó és ingatlan vagyon a Magyarországi Zsidók Szövetsége kezelésébe juttatják, míg a feloszlalt egyesületek irattárát és könyvtárát a Zsidókérdést Kutató Intézetnek rendelték megküldeni.

Tilos a kereskedőknek és iparosoknak, valamint alkalmazottjaiknak Kolozsvárt elhagyni

Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár thj. sz. kir. város polgármestere az alábbi hirdetményt adta ki:

Elrendelem, hogy Kolozsvár város iparosai és kereskedői, valamint alkalmazottjai (segédek, munkások, tanoncok) Kolozsvár város területét nem hagyhatják el, innen nem költözhetnek el, kötelesek műhelyüket üzemben, üzletüket nyitva tartani és az alkalmazottakat pedig munkahelyükön megjelenni (bombakár által sújtott műhelyek és üzletek kivételével).

Nyitva kell tartana az 55.000—1944. K. K. M. sz. rendeletben meghatározott idő alatt a nyílt árusítói üzleteket, valamint a kizáróan vagy túlnyomóan élelmiszerek árusítására berendezett üzleteket.

Az elköltözési, illetve eltávozási tilalom nem vonatkozik a munkaadó és alkalmazottai családtagjaira, akik akadály nélkül vidékre költözhetnek.

A rendelet ellen vétőket az 1939. II. t. c. alapján szigorúan büntetem.

Csecsemőhalandóságunk tavaly is javult

A statisztikai adatok szerint a múlt évben, 1943-ban száz újszülöttre 12,9 csecsemőhalott esett, vagyis nagyjában azt lehet mondani, hogy az év folyamán átlag minden nyolcadik újszülött halt meg még első életévének vége előtt. A magyar csecsemőhalandóságnak ez újabb és jelentékeny javulása. Hazai közegészségügyünk és szociális gondozásunk, de egyúttal az átlagos magyar életszintet javító közgazdasági tényezők együttes munkájának eredménye ez a kedvező szint, amit nem is nagyon régen még alig mertünk volna remélni. A század legelső évében, 1900-ban még csaknem minden negyedik csecsemő meghalt életének első évfordulója előtt és 1910-ben is 19,5 százalék volt az arány, vagyis minden ötödik újszülött

már születése pillanatában egy évnél rövidebb élettartamra volt ítélve. A volt trianoni területen a viszonyok e tekintetben kedvezőbbek voltak, mint a peremterületeken. Ezt világosan látjuk azóta, amióta a hazatért részeket össze tudjuk hasonlítani a volt trianoni ország adataival. Például 1939-ben a trianoni részen száz éveszülötthez 12,1 csecsemőhalott esett, holott az akkori országos átlag 12,2 volt. De ebben az évben népmozgalmi adatainkban még csak a felvidéki sáv szerepelt a trianoni mellett.

A következő 1940-ik évben már Kárpátalja is ott szerepel az új országos terület adataiban és ekkor nő is a különbsége a volt a trianoni területen 13,0 % volt a csecsemőhalottak arányszáma, érezhető romlás az előző évhez képest — az országos átlag pedig 13,4. Az 1911-es 11,6% és 12,8% áll egymással szemben.

Gyermekhalandóság a vármegyékben

Az elmúlt esztendőben, amint azt a Központi Statisztikai Hivatal most közli, a vármegyékben 13% volt a csecsemőhalandóság, a törvényhatósági jogú városokban pedig 11,1%. Ez egyformán kedvező átlag és különösen vigasztaló, hogy a vármegyei átlag ilyen közel van

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindentelre nyomtatványokat izlésesen készít.

a városokéhoz, amelyekben a csecsemőhalandóság nemcsak azért kedvező, mert a városokban jobb a közegészségügyi viszonyok és jobb a keresetek is, mint a falvakon, hanem azért is, mert ezekben aránylag kevesebb a gyermek. Vagyis lehet gondolni azokat, akik megszületnek, mintha a gyermekek száma nagy lenne.

A legjobb helyzetben e tekintetben városaink között Sopron van, mert itt száz újszülöttre összesen 7,1 csecsemőhalott esik — azaz csak minden 14. Ez természetesen jóval kedvezőbb az országos átlagnál, amely minden nyolcadik csecsemőnek első életévé előtt való elhunytát mutatja. Tíz százalékon alul van, de egészen közel a tíz százalékhoz a csecsemőhalandóság ezekben a városokban: Budapest, Győr, Hódmezővásárhely, Kolozsvár (itt 8,5%), Marosvásárhely (8,9 százalék), Székesfehérvár, Újvidék. A megyei átlagnál is rosszabbak e tekintetben a viszonyok Baján, Miskolcon, Szegeden. Megdöbbentően rosszak Kecskeméten, ahol 17,1%-os a csecsemőpusztulás aránya és még rosszabb Pécsen, amely még ma is ott tart, ahol az ország 1910-ben, az első világháború előtt volt, mert itt ma is minden ötödik csecsemő (pontosan 19,0%) pusztul el életének első évfordulója előtt. (STUD)

FRONT — MOZI

Az arconalon küzdő katonák üdüléseiről, szórakozásáról gondoskodni bizony nem könnyű feladat. Ma már a legújabb színészcsoportok járják a harctereket, hogy magas színvonalú előadásokkal, vidám mókáikkal néhány órára mosolyt, derűt varázsoljanak a kemény katonacsoportra.

Ezeknek a színtársulatoknak megszerzése, szállítása, ellátása gyakran igen nagy nehézségekbe ütközik, igen sok helyen még a legkezdetlegesebb színpad, jelmez, világítási lehetőségek sem állnak rendelkezésre, azért egyszerűbb és jobb megoldás a mozilátások rendezése. Avatlatlanok előtt furcsának tetszik, hogy a felvevőgép, filmtekeresek, vetítővászon és egyéb mozgófénykép előadási kellék „egyszerűen” szállítható az arconalra, azonban akik már résztvettek egy frontmozi előadáson, tudják, milyen ötletes és egyszerű megoldást alkalmaz a Klangfilm-studio az előadások rendezésénél. Óriási és mégis könnyedmozgású szállítóautóbuszra szerelik az egész berendezést, úgy hogy szinte percek alatt kényelmes, modern filmszínházat varázsolnak a legridegebb pajtába — vagy akár a szabad ég alá is. A hangszóró és vetítő felszerelést ki sem szerelik a kocsiból, ezek közvetlenül az autóból dolgoznak. Általában hat estét betöltő műsorra való filmet hord magával a frontmozi és előadásai ugyanolyan kifogástalanok, mint a legelőkelőbb nagyvárosi mozikban. A front-mozi felszerelése előadás után szétszedhető és egy óra alatt kocsira rakható. Eddig húsz olyan frontmozi működött a különböző arconalonokon, de a hadvezetés fegyverrel, hogy szaporítja számukat.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szombaton megnyílik!

A Rimandóczy-fürdő férfi gőzszáltája, úgy hogy szombaton és vasárnap már a nők és férfiak is igénybe vehetik a gőzfürdőt. A gőzfürdő nyári rendje: tehát: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a hölgyek, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap a férfiak fürödhetnek. A kád-osztály, a hétfő kivételével, bármely napon mindkét nembeliek rendelkezésére áll.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1. hóra 4.30 Ft.
 3. hóra 12.40 Ft.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adjuk vissza.

Urnapi körmenet városunkban

Nagyvárad közönsége nagy buzgósággal ünnepelte az Oltáriszentség ünnepét, az Urnapját. A Székességi ház előtti téren már a kora reggeli órákban felsorakozott a katonaság, a csendőrség és a rendőrség küldöttsége. A szentmisét a Székességi házban Fiedler István püspök végezte, a szentmise alatt dr. Lestyan Endre prelátuskanonok mondott szentbeszédet. A szentmise után megkezdődött a körmenet. A mai nehéz időkre való tekintettel szigorú óvatossági rendszabályokat fogantatosított az egyházi és a világi hatóság. A körmeneten megjelent vitéz Paletta Géza, vitéz Rajnay Károly főispán és dr. Gyapay László h. polgármester vezetésével a város közönsége.

A körmenet után a közönség rendezettségben szétoszlott.

URNAPI KÖRMELET A PREMONTRÉI TEMPLOMBAN. Június 11-én, vasárnap az istentisztelet rendje a premontréi templomban: Reggel 7, 8, fél 10 és fél 11 órákor szentmisék. A 8 órai szentmise után körmenet lesz, amelyet dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök tart. A szentmise alatt szentbeszéd is lesz, a körmenetet pedig a rendház udvarán rendezik, ahol sátrakat állítanak fel. Kérjük a hívek buzgó részvételét. A premontréi gimnázium helyi tanulói tartsák szent kötelességüknek a körmeneten való részvételt. E helyen figyelmeztetjük tanulóinkat, hogy a szünidő tartama alatt az órákra lelkiismeretesen járjanak el.

Felhívás az urnákhoz beosztott gyűjtőkhöz. A Dobó Katica állami polgári leányiskola igazgatója felhívja az urnagyűjtéshez beosztott növendékeket, hogy folyó hó 11-én (vasárnap reggel 8 órákor) a kijelölt urnánál okvetlenül jelenjenek meg. A részükre kiadott megváltási jegyeket is hozzák magukkal, melyek értékét a nap folyamán az igazgató az urnánál fogja átvenni.

IFJ. PÁZMÁN FERENC A DEBRECENI LÉGITÁMADÁS ALDOZATA LETT. Súlyos gyász borult városunk egyik közszínterében álló iparoscsaládjára. Pázmán Ferenc asztalosmester, aki már hosszabb idő óta a haza szolgálatában harctéri szolgálatot teljesít, elvesztette egyetlen fiát. Ifj. Pázmán Ferenc vasuti tisztviselő, aki az ismeretes légítámadás alkalmával Debrecenben tartózkodott, aldozatul esett a minősíthetetlen terrortámadásnak. A mélyen süjtött család hazahozatta ifj. Pázmán Ferenc kihűlt tetemét és holnap, szombaton délután 4 órákor a Ruli-községi temető halottsházából fogják a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezni. A gyászborult család iránt általában részvét nyilvánul meg városzerte.

Temetések. Kriszta Józsefné Rosu Anna 56 éves korában elhunyt. Temetése pénteken fél 6 órákor lesz a Haller-kápolnából — Vindornyalaki és Hertelendi Hertelendy Géza fogv. adóhivatali pénztárnok 58 éves korában elhunyt. Temetése szombaton fél 5 órákor lesz a Steinberger-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”)

HATALMAS ÉRDEKLŐDÉS KISÉRI A RUHÁZATI IPAROSOK „MŰVÉSZ MATINÉJÁT”. Vasárnap délelőtt fél 11 órákor a Református Kultúrpalota nagyszabású művész-matinéjüket a bombakárosultak főlegélezésére. A művész-matiné a Szigligeti Színház tagjai a nemes és hazafias cél érdekében önzetlenül felajánlották szereplésüket. A művész-matinének eseményzámait még ugyan a rendezőség nem árulja el, de a Szigligeti Színház művészei, a honvédek, Szentessy Gábor Pista cigányzenekarán kívül Nosz Andor műsorbemondó, Matolcsy Zoltán karnagy és Molnár Jenő Ödön rendező munkája olyan erőt képvisel a nemes célon túl is, ami a jegyek elővételéből kitűnik. Eppen azért a művész-matiné hatalmas sikere nem maradhat el. Bombakárosultjaink érdekében szükség is van erre. Jegyek még korlátozott számban a Mezey Mihály utca 4. szám alatti Ruházati Iparosok irodájában kaphatók.

Hösi halott a régi református egyházrészben. A régi reformátusoknak ismét hősi halottja van. Damó Sándor 25 éves honvéd, május 16-án, az orosz harctéren hazája védelmében hősi halált halt. A hős honvédról vasárnap délután 3 órákor a Horthy István telepen tartandó istentisztelet keretében emlékeznek meg dr. Szabó Lajos lelkipástor.

SZÍNHÁZ

Beszélgetés Páger Antallal

Több estén Nagyváradon szerepel a kiváló művész

Nagyvárad, június 9. Páger Antal színművész Kerecsendi Kiss Mártonnal, Az első című dráma szerzőjével együtt csütörtökön Nagyváradra érkezett. A nagy színész tudvalevőleg több estén át vendégszerepel a Szigligeti Színházban, ahol az Egy nap a világ és Az első főszerepeit játssza el.

Ma délelőtt már résztvett az Egy nap a világ próbáján és próba után beszélgetést folytatunk vele.

— Tizenkilenc évvel ezelőtt játszottam a nagyvárad színpadon — mondotta. — Hogy most néhány napra visszakerültem ide, sok elérékenyesséssel állapítottam meg magamban: az idő bizony el fog járni ön felettem is. Sok minden történt velem ez alatt a tizenkilenc esztendő alatt s mégis mikor megérkezésem után végigbolyongtam a város utcáit és szinte térdig kopattam a lábam, hogy a régi emlékek helyeket felkeressem — szinte a tegnapi nap közelségébe került hozzám a máj-

nem két évtizeddel ezelőtt eltöltött esztendő. Jól érzem itt magam, noha román megszállás alatt volt akkor Várad, hiszen 26 éves voltam tele tervekkel és reményekkel s magaménak érztem az egész világot... Apró csalódások értek ugyan a viszontlátás örömei közben, de a színház ma is éppúgy tetszik, mint annakidején. Egyike az az ország legszebb, legkedvesebb, legjobb elhelyezett és megépített színházainak... Hallom egyesek híresztelték, hogy a bombatámadás miatt lemondom a vendégjátékomat. Nincs az a bombázás, ami visszatartana engem kötelességem teljesítésétől. S Nagyváradot annyira szeretem, oly szívesen jöttem ide, hogy sokkal nehezebb körülmények között is öröm volna számomra ez a kötelességteljesítés.

Amit Páger Antal filmről, színházról, írókról és színészekről mondott, arról lapunk holnapi számában közlünk beszámolót.

A színházi iroda közleménye:

Páger Antal vendégjátékai péntek, szombat, vasárnap

Páger Antal péntek este és vasárnap délután az Egy nap a világ-ban szombat este és vasárnap este pedig Az első című darabokban vendégszerepel a színházban. Felemelt helyárak. Jegyekről a nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos előre gondoskodni.

Hétfőn este filléres helyárakkal a nagyszerű Herczeg vígjáték a Gyutkovics lányok kerül szívre Népművelési előadás sorozatban. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Kedd este fél 7 órákor a nagyvárad Protestáns Nőegyletek Szövetségének rendezésében Nagy Tarka Műsoros Est lesz a bombakárosultak javára.

Előköszületben a Méreg.

MŰSOR:
 Péntek este fél 7 órákor: Egy nap a világ. (Páger Antallal.)
 Szombat este fél 7 órákor: Az első. (Páger Antallal.)

Vasárnap délután fél 4 órákor: Egy nap a világ. (Págerrel.)

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Pénteken utoljára:

Tavaszi szonáta

Szombattól: **Gárdonyi Géza halhatatlan színműve**
A B O R Jávor Pál és Rozsahegy Kálmán Főszereplésével.

BELVÁROSI

Pénteken utoljára:

Szerelem tévedésből

Szombattól: **Tóparti látomás**
 Tolnay Klári, Simor Erzsébet, Jávor Pál, Makláry

Négylovas hintó

Főszereplő: Turay Ida, Haymássy Miklós, Vizváry, Málly, Peihes. a CASINO-ban.

Tűzifa beszerzés céljából felkérjük a Nagyvárad Hangya azon tagjait, akik a múlt évben is kaptak fát, hogy az 1944. évre szóló faellenőrző-jegyükkel sürgősen jelentkezzenek a Népszövetségi Hitelszövetkezetnél, Nagy Sándor-u. 5. sz. a.

Vasárnap este fél 7 órákor: **Az első.** (Págerrel.)
 Hétfőn este fél 7 órákor: **Gyurkovics lányok.**

Halállal bünhődnek a kábítószeres eladói

Nankigból jelntik: (MII) A Német TI jelenti: A kormány lapja közli a nemzeti kormány rendeletét a kábítószeres előállításának és kereskedésének betiltásáról. A rendelet szerint a kábítószernek tekintendő a morfium, a heroin, kokain és ezek vegyülete. Az ilyen kábítószerrel ellátott forgalombahozói vagy eladói, halállal bünhődik. Aki az említett szerekkel injekciót adat be magának, háromszor hét évig terjedő börtönbüntetést kap, a kábítószer terjesztőit pedig halállal büntetik.

Ipartestületi hírek

Felhívás a nagyvárad szobafestő, mázoló, fényező és cimfestő szakosztály összes tagjaihoz, hogy folyó hó 10-én délután 2-6 óráig kence és enyv elosztását megtartjuk és a havi mennyiséget a jelzett időben szakosztály irodában átvenni szíveskedjenek, mert a ki nem vett anyagokat nem áll módunkban tovább tartani és azt szakosztályunk tagjai közt szétosztjuk. Elnökség.

NYILTTÉR

Feleségemtől Purguj Erzsébettől különváltam élek és így érte semmiféle felelősséget nem válllok.

SZAKALL GÁBOR
 hentes és mázáros
 Sztáray Mihály-utca 6.

NYILTTÉR

Farkas Erzsébet, a Nagyváradon, Bemer-ter 3. szám alatt levő cukorka- és csümolcsüzet tulajdonosa elhíglalozván, a kiskoru örökösök képviselőletében felhívom az üzlet összes bítelezőit, hogy követeléseiket nálam 3 nap alatt jelentsék be, mert azortul történő bejelentéseket a kiskoru örökösök törvényes képviselője figyelembe venni nem fog.

Dr. Selmezi János ügyvéd,
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

SPORT

Az idény legnagyobb atlétikai sporteseménye zajlik le vasárnap Nagyváradon

Szombaton délután érkeznek a fővárosi vendégek

Az NSE és NAC atléta vezetői lázasan készülődnek a június 11-iki országos atlétikai „Szent László” emlékversenyre és mindent elkövetnek, hogy városunk sportkedvelő közönsége méltó keretek között csodálhassa meg a legkiválóbb magyar atléták küzdelmeit. Az előjelekből ítélve olyan pompás sporteseménybe részesülünk, amilyent csak fővárosunkban és ott is igen ritkán csodálhatunk meg. Idáig 120 atlétát neveztek be a budapesti és vidéki nagyobb egyesületek. Budapesti: BBTE, MAC, UTE, MAFC, Testvériség, BEAC, FTC, MRTSE. Vidékről: PEAC, DIMAVAG, KAC, ETO, KEAC, DEAC, UAC, Szolnoki MÁV, SZEAK és még sok más kisebb egyesület teljes gárdájának az indulását jelentették be. A verseny műsorán a legklasszikusabb számokat találhatjuk és mint külön érdekességet meg kell említenünk a 25.000 méteres országúti távfutást. Egyébként a következő versenyszámok kerülnek lebonyolításra: 100, 400, 800, 1500, 5.000 méteres síkfutások, 110 m. gátfutás, súly-, diszkosz-, gerely-, és katalpa-dobások, magas-, távol-, és rúdugrások, 4X200 m. váltófutás és a 25 km.-es országúti futás.

A rendezőség felhívja a közönség figyelmét, hogy jó helyekről tanácsos már elővetelben gondoskodni.

Kik neveztek be eddig az élvonalból?

Egyesületeink élvonalbeli atlétáikat csaknem teljes számban neveztek. Még néhány vidéki egyesület nevezése nem érkezett be s így még több atléta indulásával lehet számolni.

A nevezések az egyes számokban a következőképpen oszlanak meg: 100 m. 13 (Csányi, Pelsőzi, Karády, Miskei, Krivánszky, Szigetvári dr. Bánhalmi, Karácsonyi). — 400 m.: 19 (Soltész, Pirigyi, Góbi, Eső, Nagy V., Bánhalmi, Marosi, Onódi, Vadas, Antal). — 800 m.: 13 (Hires, Almási, Soltész, Gál, Nagy V., Marosi, Eső, Garay, Gyergyói). — 1500 m.: 14 (Hires, Gál, Fekete, Szabó M., Gyergyói, Iglói, Szegedi, Garay). — 5000 m.: 7 (Szilágyi, Kelen, Németh, Killman, Molnár, Szabó). — 25 km.: 18 (Kiss UTE, Kapusi, Nagyvári, Kiss MRTSE, Godány, Kóvári, Südi). — 110 m. gát: 17 (Szabó dr, Baatz, Hidas, Ó, Hidas A., Uzsóki, Kiss I., Agócs, Czéh). — Magas: 20 (Lehoczky, Tordai, Bérdi, Zalavári, Gröller, Kolozsvári, Baatz, Homonnay, Kiss I., Kiss T.). — Távol: 28 (Vermes Y., Vermes F., Zajki, Gyuricza, Mészáros, Duszoki, Levente dr, Csányi, Kiss I., Kiss T., Czéh, Simonyi, Moll). — Rúd: 22 (Homonnay,

Csányi Z., Levente dr, Kovács F., Kovács I., Kiss F.). — Súly: 27 (Csányi Z., Némethvári, Moki, Wagner, Sugár,

A NAC is részt vesz a Szent István Kupa mérkőzésein

A Szent István Kupa esti mérkőzéseinek idei megrendezéséről már hírt adtunk. Az Elektromos, mint pályatulajdonos és rendező egyesület az illetékes hatóságok előzetes beleegyezését bírja arra vonatkozólag, hogy a Szent István Kupát az idén is megrendezheti, mégpedig a tavalyi keretek között. A Szent István Kupa bizottsága első ülésén az Elektromos klubházában minden érdekelt egyesület képviselője megjelent.

A bizottság először megállapította, hogy a Törökös, bár alapító tag, nem vehet részt az idén a versenyben. Utána a szokásjog alapján meghívta az Elektromos csapatát az idei versenyekre, bár az Elektromos kiesett az első osztályból. Ezek után a hat jogosult résztvevő megállapodott abban, hogy az idén vendégnek a bajnokságot nyert Nagyvárad AC csapatát hívják meg, nyolcadik egyesületként pedig a Kinizsit vonják be a Szent István Kupa küzdel-

Sik, Soós, Takács, Remete, Darányi dr. Sajtör). — Diszkosz: 18 (Kulitz Józsa dr, Sik, Tóth, Némethvári, Remete, Bóta, Németh I.). — Gerely: 17 (Várszegi, Csányi S., Csányi Z., Bényi, Koltai, Medgyesey dr). — Kalapács: 14 (Németh I., Gáspár, Wagner, Remete, Kósa, Sik). — 4X200 m.: 12 (UTE, MAC, BBTE, MRTSE, Testvériség, MAFC, KEAC, TFSE, NyVSC).

Mint érdekességet említjük meg, hogy indul a MAC új német származású gátfutó-magasugró szerzeménye, Baatz is. A fővárosi versenyzők szombaton délután utaznak Nagyváradra.

meibe. A nyolc csapat tehát a következő lesz: Ujpest (mint kupavédő), Ferencváros, Gamma, Csepel, Képest, Elektromos, Kinizsi és Nagyvárad AC. Megállapította a kupabizottság azt is, hogy a Szent István Kupa mérkőzéseit augusztus 2-án, szerdán este 1/8 órakor kezdő és 5-én, 9-én, 12-én, 14-én és 15-én tartják meg.

Ha augusztus elejéig a viszonyok annyira megváltoznak, hogy nem lehet megtartani az esti mérkőzéseket, akkor nappal játszának és a díj a Szent László Kupa lenne, az idei Szent László-év emlékére.

Mindkét eshetőségre, tehát a Szent István és a Szent László Kupára is — hétfőn este sorolnak a szövetségben.

Cséplőgépezetek

összeírás miatt
nalam azonnal jelentkezzenek

Nagy Pál szövetségi elnök
Lutner Márton u. 21

Labdarugómérkőzést rendeztek a székelyhídi iparosok a bombakárosultak javára

Székelyhidről jelentik: Vasárnap délután labdarugómérkőzést rendeztek Székelyhidon. A helyi szabók mérték össze erejüket a kőművesekkel. Végeredményben a kőművesek győztek 7:1 arányban

a szabók együttese felett. A mérkőzés tiszta bevételét, 128 pengő és 80 fillért a bombakárosultak javára fordítják. Az összeget már postázták is és a Magyar Lapok irányítják rendeltetési helyére.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Paradicsomkarókat kaphat jutányos áron a Telekí-u. 51. alatt. 147

Csinos családi ház olcsón eladó. Érdeklődni lehet dr Dobay ügyvéd, Szaniszló-u. 4. 161

Oldalkocsis, üzempékes, jókarban levő motorkerékpárt megvételre keresek. — Cím: Mátyás király-ut 5-a. Telefon 21-28. 164

A Bémer-tér 3. szám alatt levő Farkas Erzsébet cukrászdája teljes felszereléssel sürgősen bérbé kiadó. Értekezni lehet az üzletben, ha zárva van Szacsavay-utca 39. alatt. 166

Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár váradszőlősi gyártelepén tehének, lovak, ökrök etetésére alkalmas malátatörköly erőtakaromány kapható mázsánként 6 pengős áron, amíg a készlet tart. 158

Különféle

Romániából és a megszállt szerb Bácságból okiratokat, anyakönyvi kivonatokat azonnal beszeresz Chermolatz Marianna, Budapest, Horthy Miklós-u. 17. cím alatti szivességből. 178

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30 672

Menyasszony és koszorúságnyművirág fejdiszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Portóellenlét, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 8. Telefon 27-56. 313

UNIO
Újvegyezési vállalat
készít mindenféle üveges munkát
Nagyvárad
Gróf Csáky István-utca 32.
Telefon estei éjszakai 37-26 ala kérem leadni.

Allást nyee

Gyakorlott gépkocsivezítőt keres mentőállomás. Motorszerelők előnyben. 152

Kereskedelmi vállalat könyvelőit keres azonnali belépésre. Kapisztrán János-tér 22. 170

Önállóan dolgozó hentesegedet felvesz Fritsch hentesáru üzem, Szacsavay-utca 82. 168

Főzni tudó mindent azonnalt felvesz Fritsch hentesáru üzem, Szacsavay-utca 82. szám. 167

Mosónőket állandó munkára, napi fizetéssel és tüzelőanyag javadalmazással felvesz a Rimanóczy-fürdő. 169

Varrólányokat és tanuló lányokat felvesz Füstös Rózi, Nagy Sándor-u. 6. 163

Kifutó fiút felvesz azonnalt, Korosparti gumijavító. Ezredévi Emléktér 20 szám. 159

A VELENCEI plébánia egyházzit keres. Jelentkezni lehet a plébánián. 174

Középiskolát végző nagyobb diákokat a szünidő tartamára felvesz Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10-12 óra között. 171

Rövidáru szakmában jártas és csomagoláshoz értő férfi munkacérot felveszünk. — Ugyanott megbízható, főmunkatudó mindenest is felvétetik. Nagy és Tarsai, Rimanóczy-u. 6. sz. 172

Szépírásu jólszámolókat azonnalt felvesz „Ráció” könyvelési szakiroda, Bazy-u. 3. 175

Jófizetéssel bejáró, egész napra is, főzni tudó felvétetik. Helyesi Márton-u. 3. 176

Kifutófiú felvétetik. Békády Károly fűszeres, Horthy-utca 39. 177

Allást keres

Tisztviselő többévi itrodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címe-

Oktatás

Német nyelvet tanít utinó, ebéd kóstó ellenében. Piros Béláné, Sztarovecz-utca 12. szám. 931

Gimnáziumi és polgári iskolai magántanulókat mérsékelt díjazás mellett vizsgára előkészítő középiskolai tanár. Cím: a kiadóban. 162

Elveszett

Talált könyvet igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban. 159

ELVESZETT egy vadászkutya, barnaszínű fröccsös, szuka, Silla nevre hallgat. Megtaláló jutalom ellenében Gombósi Gyula-utca 7. szám alatt adja be. 174

Rádióműsort akar?

Vegyen

Rádióéletet, Délibábot

Kapható a MAGYAR LAPOK arusainál

KIADÓTULAJDONOS:

SEBENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: Dr. Paál Árpád Or. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. körferőgépén, Nagyvárad, Sallaci utca 1. szám.